

Arnoldas Piročkinas

Lietuvių kalbos tėvas

Apie 1900 m., vasarodamas netoli Kelmės, Jonas Jablonskis sukūrė degtuko pavadinimą. Kaip jį išplatinti?

Nueina kalbininkas Kelmėje vienoje parduotuvėje ir klausia, ar neturi degtukų. Pardavėjas, pirmą kartą išgirdęs šį žodį, atsakė – nėra. Tada Jablonskis parodė į gulinčią dėžutę ir sako: „Kaip nėra, štai guli ant stalo!“ Pardavėjas dabar jau šoko parduoti ponui degtukų. Paskui jis ir pats, aiškinęs žmonėms, kad tai ne sierčiakai, zapalkos, o degtukai. Jablonskis perėjęs visas Kelmės krautuves ir visose taip mokęs vartoti žodį degtukai.

Vaikams daug džiaugsmo teikia naujametinės eglutės. Taip pasiūlė sakyti Jablonskis, ir forma eglutė prigijo.

Žinoma, daugiausia Jablonskio terminų vartojame kalbos moksle: pradedame mokykloje linksniuoti – mokomės jo sudarytų linksnių pavadinimų: vardininkas, kilmininkas. Jablonskis sugalvojo terminus kablelis, kabutės, šauktukas, klaustukas, atvirukas, nepriklausomybė, pieštukas, pažanga, bendradarbis, savarankiškas, trobelė (pirkelė, lūšnelė), vaišinti, laikraštis, griovys, vaistas, savaitė, pirmadienis, bičiulis.

Didžiausias Jono Jablonskio nuopelnas yra tas, kad jis pirmas parašė „Lietuviškos kalbos gramatiką“. Ne veltui Joną Jablonskį vadiname lietuvių kalbos tėvu.